

Motion till riksdagen 2013/14:N361

av **Göran Lindell och Anders Åkesson (C)**

Gruvnäringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av hur de lokala och regionala demokratiska nivåerna samt berörda markägare tidigare än i dag kan göras delaktiga och få ett inflytande över mineralprospekteringar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en samhällsekonomisk analys liksom en konkurrensanalys med andra länder bör göras för att ge ett bättre underlag för bedömningar om gruvbrytningens ekonomiska förutsättningar.

Motivering

Sverige har en lång och framgångsrik historia som gruvnation. Gruvnäringen är en viktig näring för landet och av avgörande betydelse för många orter och flera regioner. Den är också nära sammankopplad med en hel del annan industri och har en avgörande betydelse för många orter i landet. Sammantaget har 10 000-tals människor sin försörjning i gruv- eller gruvrelaterade näringar.

För att gruvnäringen ska kunna förbli en viktig näring i ett hållbart Sverige finns en sträng och tydlig miljölagstiftning där miljöpåverkan under brytning är tillfredsställande behandlad och där en återställningsplan med garanterade ekonomiska garantier måste finnas på plats innan brytning får ske. Däremot finns en omfattande miljöskuld i gamla gruvor som inte har hanterats tillfredsställande ur miljösynpunkt och där medel ofta saknats för nödvändiga återställningsåtgärder.

Jakten på nya mineraler, jordartsmetaller samt även intresse att exploatera gamla fyndigheter har lett till att inmutningar och prospektering nu även sker i delar av landet där traditionen av kunskap om gruvdrift saknas. Detta är också delar av landet där "civilisationens tryck" i form av

Fel! Okänt namn på

vägar/järnvägar/kraftledningar/vattentäkter mm redan tidigare kringgärdar markanvändandet och den enskildes frihet.

Ska en fortsatt framgångsrik utveckling kunna ske av den svenska gruvnäringen menar vi att det krävs att markägarnas och lokalbefolkningens perspektiv uppmärksammas mer och att den lokala och regionala demokratiska nivån får en rimlig delaktighet i den undersökningsprocess som pågår i deras närmiljö. Idag är det relativt enkelt att muta in ett område varav följer en påverkan av närmiljön på ett sätt som kraftigt berör markägare och närboende. Här behöver en översyn av regelverket göras så att berörda perspektiv stärks. Även tiden för de tillstånd för undersökningar och provbrytning som ges bör ses över i syfte att förkorta den oro och handlingsförklarning i närområdet som ofta uppstår.

En lösning på problemet som beskrivs i stycket ovan skulle kunna vara att hantera gruvdrift på ett sätt som hämtar inspiration från det som gäller t ex större vindkraftsetableringar, dvs. att politik på lokal och regional nivå kan få ett större inflytande än idag. Det är ett förfarande som bättre säkerställer öppenhet, delaktighet och ett demokratiskt beslutsfattande. Det skulle också stärka den enskilde markägarens perspektiv i förhållande till prospekteringsföretaget etc.

En annan viktig faktor för att hållbart få acceptans för en utveckling av gruvnäringen i landet är att branschens ekonomiska situation gentemot staten belyses. Vi anser att den samlade samhällsekonomiska effekten av gruvnäringen bör analyseras och dess kostnader i Sverige relativt andra länder utredas.

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det viktigt att hålla i minnet att det är ett engångsuttag att bryta mineral ur marken och ingen förnyelsebar process. Detta ska balanseras av att ett hållbart modernt och resurssnålt samhälle är i stort behov av många av de metaller som gruvbranschen producerar. Det är denna delikata balansgång som politiken har att förhålla sig till.

Stockholm den 30 september 2013

Göran Lindell (C)

Anders Åkesson (C)